

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

A duális szakképzés szabályozási környezete

(A duális szakképzés lehetőségei az
erdélyi szórványban
Kolozsvár 2014. október 29.)

Dr. Odrobina László
Szakképzésért és felnőttképzésért felelős
helyettes államtitkár

A duális képzés fogalma

- Duális képzés: amikor a szakképzési feladatok felelősségén és költségein a kölcsönös érdekek elismerése alapján megosztozik az állam és a gazdaság
- Nem idegen a magyar szakképzéstől
- A képzés elméleti feladatait a szakképző intézmények látják el
- A képzés gyakorlati részét látják el a gazdálkodó szervezetek körébe tartozó cégek, vállalatok
- A duális képzés a termelő gazdaság és a szabályozó állam konstruktív együttműködése

A duális szakképzési rendszer résztvevői

Állam

Gazdasági kamara

szakközépiskola

Nagyvállalkozás egyéni
képzőhelyekkel

tanuló

szakiskola

Középvállalkozás

Kisvállalkozás
egyéni képzőhellyel

Nagyvállalkozás vállalati
tanműhellyel

A duális szakképzés modellje

Duális képzés

Elméleti képzés

Szakképző iskola

Gyakorlati képzés

- Gazdálkodó szervezet (termelő cég, vállalkozás)
- Egyéb szervezet (kórház)

NEM duális képzés

Elméleti képzés

Szakképző iskola

Gyakorlati képzés

Szakképző iskolai tanműhely

A gyakorlati képzés megvalósítási formái a duális képzésben (kétféle jogviszony)

1. Tanulószerződés (*preferált*)

- A gazdálkodó és a tanuló a tanulószerződésben vállalja a gyakorlati képzésből rá háruló kötelezettségeket
- A gazdálkodó a felelős a tanuló gyakorlati képzéséért, a minőségéért, feltételekért

2. Együttműködési megállapodás

- A szakképző iskola a felelős a tanuló gyakorlati képzésének minőségéért, négy esetben köthető:
 - a gyakorlat szvk szerinti aránya 40%-nál kevesebb,
 - összefüggő szakmai gyakorlat,
 - kiegészítő gyakorlati képzés,
 - gyakorlati képzés költségvetési szervnél

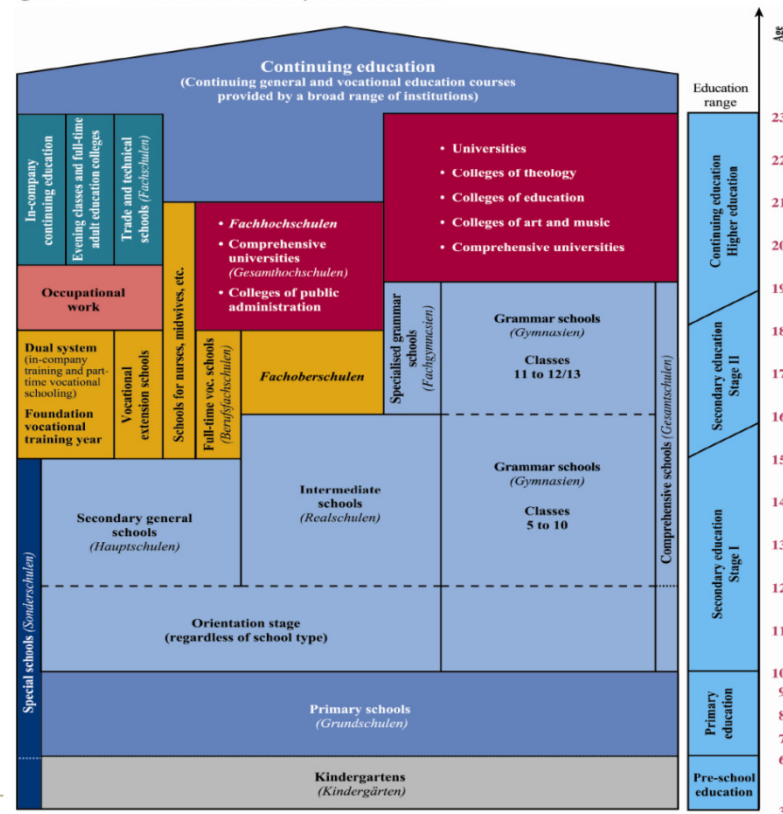
A duális szakképzés előnyei

- valós gazdasági környezet
- legkorszerűbb, naprakész ismeretek
- a leendő munkavállalók kiválasztása
- a legintenzívebb és mélyebb gyakorlati feltételek
- a duális képzés sok lehetőséget hordoz magában
- ténylegesen keresett és elhelyezkedést biztosító szakmák

A német duális képzés

4. Initial vocational training

Figure 6: Education in Germany: basic structure

▶ **A német duális képzés lényegi elemei:**

- A tanulószereződés
- A képzési idő megoszlása
- A képzés tartalmának szabályozása
- Tovább lépés a duális képzés befejezését követően, valamint átjárás az iskolatípusok között

A duális képzés jogszabályi háttere I.

- *A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény*
(mintegy fele a duális képzés szabályozása)
- Gyakorlati képzés célja a szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanulónak a szakmai vizsga gyakorlati részére való felkészítése
- A szakiskola kilencedik évfolyamán a gyakorlat az iskolában vagy kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhelyében
- A gyakorlati képzés: a szorgalmi időszak alatti képzés + összefüggő szakmai gyakorlat

A duális képzés jogszabályi háttere II.

- A duális képzés legfontosabb szabálya: a szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítéséért a gyakorlati képzést *szervező* a felelős „aki” tanuló szerződés esetén a gazdálkodó, egyéb esetben a szakképző iskola
- A gyakorlati képzést lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással kell megszervezni
- Napi gyakorlati képzési idő kerete, tiltott időszakok gyakorlati képzésre
- A tanulók érdekeit védő rendelkezések (munkavédelem, munkaügyi jogvita lehetősége, egészséges, biztonságos körülmények)
- A gyakorlati képző a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni

A tanulószerveződés

- az első, állam által elismert szakképesítésre történő felkészítés céljából köthető
- a határozott idejű tanulószerveződés tilalma
- a tanuló egyidejűleg csak egy hatályos tanulószerveződéssel rendelkezhet
- köthet a honvédelemért felelős miniszter szakmai tekintetében (2013. január 1.) és a vidékfejlesztésért felelős miniszter (2013. szeptember 1.)

A szintvizsga

- Méri, hogy a tanuló elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat
- Megszervezése a szakiskola első évfolyamán február - április között
- Kötelező, a tanuló érdemjegyébe nem számít bele, pótló, javító szintvizsga lehetősége
- Már nem feltétele a tanuló szerződés megkötésének, helyette feltétele annak, hogy a tanuló a 10. évfolyamon *valós körülmények között* gyakorlati képzésen vehessen részt
- A szakközépiskolai tanulóknak nem kötelező

A tanulói juttatás

- A tanuló szerződéses tanulónak és az összefüggő gyakorlat idejére
- Havi összege 2014-ben 10.658-19.793 forint (átutalás, befizetés)
- A tanuló juttatását emelni kell (tanulmányi előmenetel, teljesítmény, szorgalom)
- Együttműködési megállapodás esetén összege egységesen 19.793 forint/hó
- Szakiskolai tanulmányi ösztöndíj
 - Hiányszakma tanulásakor
 - Tanulmányi eredménytől függően akár 30000 Ft/hó

A duális képzés támogatása I.

- A gazdálkodó szervezetek ún. szakképzési hozzájárulást fizetnek
- A szakképzési hozzájárulás és a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze
- A gyakorlati képzést (tanulószerződés, együttműködési megállapodás) folytató gazdálkodók erre fordított költségeiket elszámolhatják, illetve visszaigényelhetik a képzési alaprészből
- A gyakorlati képzést folytató gazdálkodó beruházás-ösztönzést segítő képzési támogatásokat, tanműhely létesítését szolgáló támogatásokat vehetnek igénybe

A duális képzés támogatása II.

A gyakorlati képzés költségeinek elszámolása

- célja a duális képzés kiterjesztése
- a korábbi bonyolult, tételes költség-elszámolási rendszere helyett differenciált normatíva
- 2012 szeptemberétől a korábbi szakmacsoportos normatívák helyett szakképesítésenkénti normatíva (20-25%-os emelkedés)
- A gyakorlati normatíva alapösszege 453.000 forint/fő/év 2014-ben.
- A legmagasabb normatíva 906.000 forint/fő/év 2014-ben.

A duális képzés támogatása III.

Decentralizált beruházási pályázat

- tárgyi feltételek fejlesztésére irányuló beruházás támogatása
- nagyobb része a kis- és közepes, kisebb része a nagyvállalatok támogatására
- legalább egy fő gyakorlati képzését tanuló szerződés keretében kell ellátni

Tanműhely-fejlesztési támogatás

- cél: a gazdaság szakemberigényének folyamatos biztosítása, a tanuló szerződéses létszám növelése

Támogatás a Kormány egyedi döntésével tanműhely létesítésére

- nagyvállalatok részére, amely két tanév tanuló szerződéses létszámát 50 fővel növeli, öt évig folyamatosan fenntartja (tanulónként max. 8 ezer euró, összesen max. 2 millió euró)

A duális szakképzési rendszer erősítését, szélesítését célzó megtett intézkedések

- 2010 Megállapodás a gazdasági kamarával
- 2011-12 Szabályozási háttér átalakítása (törvények, rendeletek)
- 2012-13 Szakképesítések és szakmai dokumentumok új rendszerének kialakítása
- 2013. szeptember - Az új rendszer szerinti képzések teljes körű beindítása*
- 2012- Tanulószerződés rendszerének erősítése (egyéb szervezetek is köthetnek, szakmánkénti normatíva, vállalati tanműhelyek)

Eredmények számokban 1.

- A szakképzésben részt vevő tanulók több mint egyharmada érintett a duális szakképzésben
 - A gazdasági válság és a negatív demográfiai trend ellenére nem csökkent a tanuló szerződések száma (46-47 ezer tanuló évente)
 - További 9000 tanuló együttműködési megállapodással
- Több mint 8000 gazdálkodó szervezet vesz részt a gyakorlati képzésben
- Jelenleg már 322 db szakképzési célt szolgáló vállalati tanműhely működik (pl. Siemens, Audi, Bosch, Claas, Mercedes)

Eredmények számokban 2.

- **Tárgyi eszköz fejlesztés pályázatok:**
 - 2012-ben 5,2 Mrd forint
 - 2013-ban 7,2 Mrd forint
- **Szaktémánkénti normatíva:**
 - Az új rendszer bevezetésével átlagosan 20-25%-os növekedés szakképesítésenként
 - 2014-ben az alapösszeg 440 ezerről 453 ezer Ft-ra nőtt
 - a gyakorlatigényes szakképesítések normatívája jelenleg 650.000-906.000 Ft/tanuló/év

A jövőbeli tervek I.

- A gazdálkodóknál folyó gyakorlati képzés elsődlegességének megerősítése a gazdasági „kamarai garanciavállalás” bevezetésével
- a középfokú képzés szerkezetének átalakítása, mind a szakiskolai, mind a szakközépiskolai szakképzésben részt vevők arányának növelése, gimnáziumi létszám korlátozása
- A tanulószerveződések arányának növelése a szakközépiskolai (technikus) szakmák esetén is

A jövőbeli tervek II.

- A gazdasági kamarák hathatós közreműködésével több kkv gyakorlati képző és több tanműhely a nagyvállalatoknál
- A gyakorlati képzés ágazat specifikus szabályozásának kialakítása
- Szakképzési életpálya továbbépítése: felsőfokú vagy technikus tanulmányok lehetősége a szakmunkásnak érettségi nélkül?

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**